

4 GOLV

4.1 MATERIALVAL OCH YTBÄRBEITNING

Natursten är ett utmärkt material för att skapa karaktär och atmosfär i entréer, trappor och rum. Egenskaper, ytbearbetningar, kulör m.m. behandlas i avsnitt 2 och i Natursten, delarna Allmänt, Stenkartotek samt Terminologi & Toleranser. Vid projektering ska estetiska aspekter som färgspridning, mönster, strukturriktning och textur vägas in och föreskrivas.

Stenens synliga kantsidor ska ha samma ytbearbetning som ovanytan, om inget annat anges. Undantag är skiffer med kloyta där kantsidorna är sågade och hyvlad kalksten där kantsidorna är grovslipade.

Visuella effekter: Sten med avvikande kulör eller ytbearbetning kan användas som markering för att vägleda personer med nedsatt synförmåga t.ex. vid gångstråk, början och slutet på trappor och väg till utgång.

4.1.1 Granit

Granit är ur teknisk synvinkel mycket lämplig för golv och trappor i alla applikationer och de flesta bearbetningar: polerad, slipad och flammad. Den är särskilt lämplig där slitaget är hårt t.ex. i trappor, entréer och i påfrestande kemisk miljö t.ex. kök.

Önskar man en bestående, blank yta som tål slitage väljer man polerad granit.

Ytbearbetningen måste anpassas till användningen. Polerade och även slipade ytor i exempelvis entréer där det finns risk för väta eller snö, är olämpliga p.g.a. halkrisken. Polerad yta kan upplevas som halare än slipad, trots att den faktiska friktionskillnaden är liten. Båda dessa bearbetningar är ur städsynpunkt optimala. Flammad yta är utmärkt i entréer och partier där golvet sluttar, men kan verka "tung" i vissa andra utrymmen.

Fig 4.1 Golv av polerad ljus och mörk granit.

Rekommenderad stentyp och ytbearbetning för golv och trappor

Typ av utrymme	Marmor/Kalksten				Granit				Kvartsitskiffer			Lerskiffer
	Polerad	Finslipad	Norm. slipad	Hyvlad end. kalksten	Polerad	Slipad	Flammad	Krysshamrad	Polerad	Slipad	Klovyta	Klovyta
Offentl. utrymme m. hård trafik		●	●●	●	●● ¹	●●	●●	●	●● ¹	●●	●●	
Offentl. utrymme m. liten trafik		●●	●●	●●	●● ¹	●●	●●	●	●● ¹	●●	●●	●
Entréer (definition se fig 4.46)			●	●		●	●●	●		●	●●	
Bostadsrum med liten trafik	●●	●●	●●	●●	●●	●●			●●	●●	●●	●●
Utrymmen av utomhuskaraktär			●	●●		●	●●	●●		●	●●	

●● Mycket lämplig ● Möjlig

¹ Kan verka hal. Olämplig i våtrum och där vata kan förekomma

Tabell 4.2

4.1.2 Marmor och kalksten

Marmor och kalksten av god teknisk kvalitet är lämplig för i stort sett alla golv- och trappapplikationer. Enda undantaget är hårt trafikerade entréer och trappor, och miljöer där kemiskt olämpliga ämnen förekommer.

Fig 4.3 Butikslokal med finslipad ljus marmor och röd kalksten på golvet.

Polerad yta är olämplig i offentliga miljöer då den inte är tillräckligt beständig. Efter en tid kan gångstråk med matt yta bildas. För offentliga miljöer gäller det att finna en "balanspunkt" där slipningsgraden överensstämmer med slitaget. Vanligen innebär detta att för hård gångtrafik rekommenderas en normalslipad yta medan finslipad yta även kan lämpa sig för mindre trafikerade golvytor. Däremot kan polerad yta vara ett alternativ i bostadsrum med litet slitage.

Hyvlad bearbetning, som endast kan göras på kalksten, ger en rustik och vacker yta med god friktion. Den är mycket lämplig i partier med sluttande golv. Hyvlad bearbetning undviks på sockel och stättsteg. Det kan bli ränder av städningen.

Fig 4.4 Variationen i kulör mellan hyvlad och finslipad yta ger monstereffekt i detta ruttmönster.

4.1.3 Skiffer

Den vanligaste ytan på skiffer är klovyta. Kvartsitskiffer med klovyta är lämplig för alla golv, trappor och entréer där man vill ge ett rustikt intryck. Materialet kan även utföras med slipad eller polerad yta. Då gäller samma rekommendationer för användning som för granit, se tabell 4.2.

Lerskiffen är mjukare och rekommenderas inte i offentliga utrymmen.

Fig 4.5 Detalj av kyrkgolv i skiffer med klovyta och kontrasterande finslipad yta.

4.1.4 Sandsten

Sandsten är porös och svår att underhålla och rekommenderas därför inte för golv och trappor.